

EXPUNERE DE MOTIVE

privind

Propunerea legislativă pentru abrogarea art. 88¹ – art.88⁸ din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, a pct.45 al Art. I și a Art. II, Art. III, Art.VI din Legea nr. 207/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 90/2018 și a punctelor 3 și 4 ale Art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2018

1. Descrierea situației actuale

Pentru buna desfășurare a procesului penal s-a stabilit, ca urmare a dezvoltării științei dreptului penal și a analizei experienței practice relevante, interne și internaționale, ca activitatea de urmărire penală să se desfășoare, separat în plan orizontal și vertical, după criterii clare de stabilire a competenței. Competența funcțională, competența materială, competența după calitatea persoanei, competența teritorială. Pe de altă parte, Principiul specializării este un principiu care a fost adoptat de foarte mult timp și a fost aplicat cu consecvență în Europa și în România. S-a dovedit că, în cazul anumitor infracțiuni, cele cu o anumită specificitate pregnantă, cu un mod de operare complex, cele pentru care procurorul care efectuează urmărirea penală necesită a avea anumite cunoștințe științifice, experiență și o pregătire specială este esențial să existe o unitate de parchet specializată (fie el parchet specializat sau direcție specializată). Principiul specializării nefiind contestat nici la nivel teoretic, științific și nici la nivel practic.

Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție – conform prevederilor alin. 1 art.88¹ din Legea nr.304/2004– are competența exclusivă de a efectua urmărirea penală pentru infracțiunile săvârșite de procurori și judecători, competență care este extinsă – conform alin.2 - pentru cauzele în care sunt și alte persoane (indiferent care ar fi acele persoane!). De exemplu: militari alături de civili, grup infracțional din crima organizată alături de magistrat, miniștri sau parlamentari care săvârșesc fapte de drept comun alături de magistrat, dar și infractori de drept comun (care săvârșesc fapte mărunte) alături de magistrat și așa mai departe.

Chiar dacă, în acord cu aplicarea principiului specializării, în cursul anilor, au fost înființate Parchete specializate, după calitatea persoanei, așa cum sunt parchetele militare, sau după natura infracțiunii, așa cum sunt DIICOT sau DNA, ca urmare a adoptării art.88¹ a Legii nr.304/2004 toate cauzele, (!) indiferent de natura cauzei, vor fi cercetate de această Secție

dacă există o participare (la săvârșirea infracțiunii) de orice natură a unui magistrat.

Un exemplu ar fi potrivit pentru a sublinia cele susținute mai sus: în cauză în care un cetățean oarecare a făcut trafic de țigări în Satu Mare și a unui procuror care are o oarecare participație în cauză, cauză în care la un anumit moment procesual se dă ordonanță de clasare (sau de renunțare) pentru magistrați, rămâne dobândită competența Secției, cauza este urmărită penal la București în Secția de investigare a infracțiunilor din justiție (S.I.I.J.). Competența de soluționare a cauzei este Judecătoria Satu Mare, iar reprezentarea în instanță a S.I.I.J. este obligatoriu a fi făcută de către un procuror din S.I.I.J.

Ce se întâmplă la toate aceste incidente procesuale, cum ar fi disjungere, încetare proces penal, clasare, renunțare în ceea ce-l privește pe magistrat?... Rămâne dobândită competența de către S.I.I.J.

Procurorii Secției trebuie să se priceapă la toate: de la cele mai simple infracțiuni, cele mai comune, până la trafic de persoane, trafic de droguri, terorism, infracțiuni de corupție, proxenetism, infracțiuni economice grave...!

Principiul specializării nu se mai aplică, fără nicio rațiune, cu o lipsă elementară de logică.

Procurorii Secției nu pot fi *factotum*, nu sunt multifuncționali – așadar, dacă urmărim să avem un act de înfăptuirea justiției de calitate, dacă urmărim drept scop ultim diminuarea fenomenului infracțional, în mod special în ceea ce privește lupta împotriva infracțiunilor grave, trebuie să aplicăm în continuare principiul specializării, în mod special în ceea ce privește specializarea urmăririi penale în considerarea naturii infracțiunilor care formează obiectul urmăririi penale.

Criticăm lipsa de specializare și competența extinsă a acestei Secții, încălcarea principiului specializării având efecte negative grave cu privire la felul în care se desfășoară urmărirea penală.

De asemenea, înființarea noii structuri a ridicat semne de întrebare, în special în ceea ce privește motivele înființării Secției. Nu a existat și nu există o justificare suficientă și obiectivă pentru înființarea acestei noi structuri pentru investigarea tuturor infracțiunilor comise NU în cadrul sistemului judiciar, ci de către magistrați (!), adică oricare dintre infracțiuni și nu cele comise în Justiție, adică în legătură cu activitatea pe care o desfășoară magistrații. Nu există o răspândire largă a criminalității în rândul magistraților români. De exemplu: în anul 2017, din 997 inculpați trimiși în judecată pentru infracțiuni de corupție sau asimilate, 6 au săvârșit faptele ca magistrați - trei judecători și trei procurori.

Impactul înființării Secției este unul negativ în ceea ce privește încrederea publicului în sistemul de justiție penală și în sistemul judiciar românesc, judecătorii și procurorii par a fi ținta acestei Secții și că aparenta recunoaștere a existenței unui fenomen larg al corupției și criminalității în parchete și instanțe de judecată dăunează imaginii profesiei din România.

Această Secție reprezintă o presiune în plus asupra magistraților, așa cum a fost subliniat acest lucru în nenumărate rânduri în organisme naționale și internaționale. Această Secție a și fost folosită de curând într-un mod care a ridicat semne de întrebare privitoare la momentul și oportunitatea desfășurării activității de urmărire penală a unui magistrat. Coincidența total nefericită a suprapunerii unor acte de urmărire penală cu calendarul activității de selecție a noului procuror general al Parchetului general al UE ridică semne de întrebare privitoare la independența acestei Secții, iar corespondența deplină a demersurilor partidelor parlamentare din coaliția de la guvernare și a ministrului de justiție cu activitatea Secției de Investigare a Infrațiunilor din Justiție nu pare a fi o simplă întâmplare. Așadar, a fost compromisă ideea de independență a acestei Secții, a fost compromisă ideea că ar fi necesară această Secție pentru altceva decât să-i servească interesele ministrului de justiție și, prin el, ale coaliției de la guvernare.

În susținerea nevoii obiective de emitere a acestui proiect de act normativ, reamintim pozițiile publice adoptate de către GRECO, Comisia de la Veneția, Parlamentul European și Comisia europeană – prin Raportul MCV și Rezoluția adoptată la data de 13 noiembrie 2018 – poziții publice care arată concluziile acestor organisme internaționale din care și România face parte, concluzii general valabile, că nu este oportună înființarea acestei Secții speciale și că ni se recomandă să nu o înființăm.

În considerarea art.11 din Constituția României, trebuie să ne îndeplinim cu bună-credință obligațiile asumate prin tratatele internaționale, nerespectarea acestor obligații având urmări negative pentru România, pentru fiecare dintre noi, iar înființarea acestei Secții înseamnă – printre altele- și o încălcare a obligațiilor noastre internaționale, această încălcare putând fi remediată prin adoptarea acestui act normativ. Acesta ar fi un motiv suficient pentru adoptarea acestei inițiative legislative, însă nu este și singurul!

Astfel, prezentăm , printre altele, poziția adoptată de GRECO: „[...] nu au existat date sau evaluări specifice care să demonstreze existența unor probleme structurale în justiție care să justifice o astfel de inițiativă” [...]; „[...] această secție nu ar avea la dispoziție anchetatori și instrumente de

investigație adecvate, spre deosebire de alte organe de urmărire penală specializate.”

De asemenea, s-a subliniat faptul că „acest organism ar fi supraîncărcat imediat datorită (proiectelor de) dispoziții care prevăd transferul imediat al multor cauze de la alte parchete, în timp ce numărul mic de personal nu este corespunzător pentru soluționarea acestora (...)”.

Mai mult decât atât, se arăta că „această nouă secție va urmări infracțiunile chiar dacă sunt implicate alte persoane, împreună cu magistrații (de exemplu, funcționari publici, oficiali aleși, oameni de afaceri etc.),...aceasta ar putea conduce la conflicte de competență cu parchetele specializate existente (DNA, DIICOT, parchetele militare)”.

S-au exprimat și anumite temeri, precum că „această secție ar putea fi ușor utilizată în mod abuziv pentru a se elimina cauzele tratate de parchetele specializate sau pentru a interfera în cauzele importante sensibile în cazul în care reclamațiile împotriva unui magistrat au fost depuse incidental în acea cauză, deoarece ar intra automat în competența noii secții”.

„GRECO recomandă să fie abandonată crearea noii secții speciale pentru investigarea infracțiunilor din justiție.” De asemenea, „... România ar trebui să se abțină de la adoptarea unor amendamente la legislația penală care să contravină angajamentelor sale internaționale și să-i submineze capacitățile interne în materia luptei împotriva corupției”.

Cităm din Rezoluția Parlamentului European din 13 noiembrie 2018:

„...Îndeamnă Parlamentul și Guvernul României să pună în aplicare pe deplin toate recomandările Comisiei Europene, ale GRECO și ale Comisiei de la Veneția și să se abțină de la orice reformă care ar pune în pericol respectarea statului de drept, inclusiv independența sistemului judiciar; îndeamnă la purtarea unui dialog constant cu societatea civilă și subliniază că trebuie abordate chestiunile menționate mai sus pe baza unui proces transparent și incluziv; încurajează solicitarea din proprie inițiativă a avizelor Comisiei de la Veneția cu privire la măsurile legislative în cauză înainte de aprobarea lor definitive”.

Raportul MCV a fost, în mod regretabil pentru România, foarte critic. Raportul a fost critic în analiza efectuată, a constatat nu doar că nu am avut o evoluție pozitivă ci chiar am involuat, mai multe dintre benchmark-urile stabilite nu au fost îndeplinite și s-au înregistrat modificări negative a unor obiective care anterior erau îndeplinite. Una dintre critici privește

tocmai posibila influențare negativă a performanțelor pe care le va înregistra lupta împotriva fenomenului infracțional și a calității actului de justiție ca urmare a adoptării modificărilor legislative privitoare la legile justiției, una dintre modificările cele mai importante fiind tocmai înființarea acestei Secții!

„Pentru remedierea situației, se recomandă următoarele măsuri:

Legile justiției

- *Suspendarea imediată a punerii în aplicare a legilor justiției și a ordonanțelor de urgențe subsecvente.*
- *Revizuirea legilor justiției, ținând seama pe deplin de recomandările formulate în cadrul MCV, precum și de recomandările Comisiei de la Veneția și ale GRECO.”*

Comisia de la Veneția a concluzionat în legătură cu înființarea și funcționarea viitoare a Secției:

„Secțiunea nouă pentru investigarea infracțiunilor penale în cadrul sistemului judiciar

80. ... Secțiunea va avea competență exclusivă pentru urmărirea penală a unor infracțiuni săvârșite de judecători și procurori, inclusiv de membrii CSM, chiar dacă alte persoane, în afară de judecători și magistrați, se află în curs de investigare (aceasta poate include, de exemplu, parlamentari, miniștri, ... funcționari, funcționari publici etc.).

[...]

83. Înființarea noii structuri a ridicat probleme și preocupări puternice, în special în ceea ce privește motivele existenței acesteia, impactul acesteia asupra independenței judecătorilor și procurorilor și încrederea publicului în sistemul de justiție penală și în sistemul judiciar român, mai general. Posibilele conflicte de competență cu procuraturile specializate (cum ar fi DNA sau DIICOT, în special în ceea ce privește anchetele deja avansate) și problemele legate de eficacitatea centralizării tuturor acestor investigații într-o singură locație reprezintă aspecte suplimentare care au generat îngrijorări. În cele din urmă, dar nu de o preocupare mai mică, posibila reorientare a cazurilor de corupție de amploare, care sunt în curs de desfășurare cu ADN-ul, a fost subliniată ca fiind unul dintre cele mai grave riscuri implicate, deoarece, împreună cu judecătorii și procurorii investigați, persoanele investigate pentru corupție vor fi scoase din jurisdicția specializată a DNA; acest lucru ar submina atât activitatea anti-corupție a DNA, cât și DNA-ul ca instituție.

84. ...nu există o justificare rezonabilă și obiectivă pentru necesitatea creării unei structuri separate pentru investigarea infracțiunilor comise în cadrul sistemului judiciar, deoarece, în ciuda cazurilor izolate, nu pare să existe o criminalitate răspândită în rândul magistraților români. Potrivit surselor DNA, în 2017, din 997 inculpați trimiși în judecată pentru infracțiuni de corupție la nivel înalt sau asimilați, numai 6 au acționat ca magistrați - trei judecători și trei procurori. În consecință, au fost ridicate întrebări cu privire la scopul real al creării noii structuri și, prin urmare, la alegerea aplicării unui tratament juridic diferit, în cadrul unui domeniu foarte sensibil (urmărire penală), la magistrați. În plus, separarea judecătorilor și a procurorilor ca ținta unei structuri speciale de urmărire penală ar putea fi interpretată și ca recunoașterea fenomenului corupției și criminalității răspândite pe tot cuprinsul sistemului judiciar; acest lucru nu poate decât să dăuneze imaginii profesiei din România."

2. Măsuri preconizate:

Prin prezenta inițiativă legislativă se urmărește desființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, prin aceasta înțelegându-se abrogarea tuturor prevederilor din actele normative care fac referire la această instituție, precum și reglementarea strictă a activității procurorilor care își desfășoară activitatea în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție, dar și privind situația dosarelor aflate în lucru, precum și cele aflate în arhivă, la Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

Față de cele prezentate, vă solicităm să adoptați prezenta propunere legislativă.

În numele inițiatorilor,

Raluca Turcan,

Lider Grup PNL

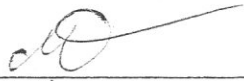
Ioan Cupșa,

Vicelider Grup PNL

dep. GABRIEL ANDRONACHE
Vicelider Grup PNL

Lista inițiatorilor

Propunerii legislative pentru abrogarea art. 88¹ – art.88⁸ din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, a pct.45 al Art. I și a Art. II, Art. III, Art.VI din Legea nr. 207/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 90/2018 și a punctelor 3 și 4 ale Art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2018

Nr crt	Nume, prenume	Semnătură
1	OROS NECHITA ADRIAN	
2	DOBROVIE MATEI ADRIAN	
3	Chereches Florica	
4	Neogu Nicolae	